

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. De ritibus & ceremoniis decernere non potest Princeps. Notatus
Iustinianus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

pum descripta cum plebe, non autem cum Clero, & eodem discrimine eorum memoria in sacrificiis celebratam. Veruntamen quid volumus per multa discurrere? Inter sacras oblationes supra sanctam mensam, post Pontifices, & Sacerdotes, & Diaconos, omnemque sacramentum ordinem, cum laicis Imperatores memorantur, dicente Diacone: Et eorum qui in fide dormierunt laicorum Constantini, Constantis, & ceterorum. Sic autem & vivorum memoriam facit Imperatorum, post sacra omnes. Atamen tam ferio monenti non cessit adulatio aulicorum. Nam hec dicens, clamat Menas: Hac dicens, scidisti Ecclesiam. Manavit haec opinio, quamvis aliqua sui parte immunda, in sequioris seculi Graculos: qui sacerdotij muneribus Imperatores adeo implicant, ut ipsum docendi officium, quod Episcopis tam severè vindicat Ambrosius, Principibus suis feeda & demissa humilitate communicent. Balsamonis haec sunt verba: Audiant hi tam ad amplitudinem Imperatorum, quām Patriarchalem officia docendi pertinere, proper unitiōis sacre vim atque potestatem. Hinc enim usū venit ut fideles Principes & Imperatores catechetico more cum Christiano populo colloquuntur, aut suffitum faciant more Sacerdotum, & cum cera duplice obfigant. Mox: Imperatorum auxilium ad illuminationem & stabilimentum sese tam animi quām corporis portigit; amplitudine Patriarcharum ad animi duntaxat utilitatem constituta. Vnde à Demetrio Chomateno Archiepiscopo Bulgariae Princeps dicitur esse Koros της Εκκλησίας Επιγνωμονάρχης, quasi dices Doctrinæ Principem. Meminisse debuerant Eulogij Presbyteri: qui cūm à Valentio Prefecto urgenter ut cum Imperatore communicaret, facte respondit apud Theodoretum: Numquid cum imperio est etiam sacerdotij dignitatem consecutus? Qua de re graviter Facundus Hermianensis, Christi filius esse regnum cum sacerdotio simul habere: quoniam eti quidam Reges in ejus venturi figuram sacerdotio functi sunt, tamen cum manifesta lux ventiret in mundum, umbras removens futurorum, nulli alteri dedit quod sibi singulare servavit; sed in diversos sua dona distribuens, sic que propria sunt sacerdotij, Regibus interdixit. Quocirca quemadmodum vir sapiens non profanum judicaret hoc velle videri quod solum est Christus?

V. Quod attinet ad Disciplinam, quæ versatur in ceremoniis & in facrorum ministerio, de illa decretis suis statuere posse viderentur Principes Christiani, ad exemplum Regum Iudaicorum, qui Sacerdotibus vices sacrificiorum & Levitis munia sua distribuerunt; nisi quod ab iis regi sacerdotij privilegio factum est, ad Reges

Vide supra hoc lib. cap. 4. §. 5.

Christianos trahi non posse docuissemus capite superiori. Gelasius in iis que sacramentorum perceptionem & mysteriorum erogationem respiciunt, Principes religiosis ordine à Sacerdotum iudicio pendere docuit. Et Gregorius II. in Leonem investitus est, quod imagines, quæ ad ceremoniarum censum referri possunt, ab Ecclesiis Edicto suo proscriptis. Quare vereone Iustinianum damnam cogamur, quod de sacra Liturgia ritibus constitutionem ediderit, quā mystica verba consecrationis Eucharistie, elata voce, non autem demissā, ut sollempne erat, proferri jubet, ut qui locum teneri idiora, Amen succinere possit. Praeterquam quod enim de ritu sacrificiorum decernere tentat, quæ pars Disciplinæ solis Sacerdotibus competit, antequas Ecclesia mores sollicitat; qui, ut reverentia mysteriis conciliaretur, preces mysticas demissa voce proferri induxerant, ut testatur Basilius in Oriente, &, licet aliquot seculis posterior, Alcuinus in Occidente.

CAP V T VII.

Synopsis.

I. An censura Clericorum legibus Principum subjaceat. De Clericis agi, quā sunt Clerici, vel quā sunt cives, Clericorum conditio, quā Clerici sunt, à legibus Principum immuniti, & à foro ciuili.

II. Probatur è dicto Constantini, & ex causa Caciliani cum Donatis.

III. Ex Athanasio, Liberio, & Oso.

IV. Ex Valentinianiscripto ab Ambroso relato, quod explicatur. Iudicium in causa ecclesiastici ordinis. Decreta edita de sacris ordinibus. Honori rescriptum in causa Chrysostomi, de canonicis questionibus intelligendum, que ibi religionis causa dicuntur.

V. Idem probatur è Basilio Imperatore in Octava Synodo; cuius locus explicatur.

VI. Canonis questionibus interesse non debent laici, è Synodo Chalcedonensi, & Iustiniano.

VII. Marcianus à Concilio Chalcedonensi editi tres canones de clericorum & monachorum disciplina postulat.

VIII. Canones de ecclesiasticis ordinibus eduntur. De Clericis, quā cives sunt, & de Bonis ecclesiasticis, alibi dicuntur.

I. **A**N Censura Clericorum legibus & iudicis Principum subjaceat, non potest sine offenditio periculo tractari. Aequo tamen animo laturos esse Principes existimo, si aliquo dato & retento, de lite ista implicatissima transfigatur. Proferamus quæ sit veretur sententia, & negotium confectum erit absque ulla partium iniuria,

Duas